

פרק כל הזבחים שנתערבו

שהרי הם אסורים בהנאה מצד חטאות המתות או מצד שור הנסקל המעורב כאן.⁽¹⁾ ולא נאמרה כאן ההלכה של "ביטול ברוב", מכמה טעמים שיתבארו בגמרא.

ב. ואם נתערבו הזבחים הכשרים בשור שנעבדה בו עבירה הפוסלת אותו להקרבה לגבוה אך הוא מותר באכילה להדיוט —

ומביאה המשנה כמה אופנים שבהם נאסר השור להקרבה משום שנעבדה בו עבירה, כגון —

א. או שהמית השור את האדם על פי עד אחד, שלא באו שני עדים להעיד על כך בבית דין אלא בא עד אחד בלבד, ולכן לא נפסק על השור דין מיתה [כדין שור ההורג אדם], אך יחד עם זאת, הוא נפסל להקרבה בגלל העדות של העד האחד [לפי שנאמר "מן הצאן", להוציא את הנוגח].

ב. או שהמית השור אדם, ולא היו על כך עדים כלל, אלא שהוא נפסל להקרבה על פי הודאת הבעלים, שהודו בפני בית דין ששורם המית אדם. ואין בית דין פוסקים להמית את השור על פי הודאת בעליו, אלא דינו הוא כדין מודה בקנס,⁽²⁾ שפטור ממיתה, אך הוא פסול להקרבה לגבוה.

פרק זה מכונה בלשון הראשונים "פרק התערובת" משום שנשנו בו הלכות רבות כדיני תערובת, הן לגבי קדשים שהתערב בהם פסול, והן לגבי דברי חולין שהתערב בהם דבר האסור.

המשנה הראשונה עוסקת בתערובת של פסולים בקדשים כשרים, ובתערובת של קדשים שונים זה בזה.

מתניתין

א. כל הזבחים הכשרים שנתערבו בחטאות המתות, שפסולות להקרבה, ודינן למיתה [על ידי סגירתם בכיפה, ללא אוכל, עד שהן מתות מאליהן].

או שנתערבו הזבחים הכשרים בשור הנסקל, שנגמר דינו להסקל משום שהרג אדם, והרי הוא פסול להקרבה —

הרי אפילו היה התערובת של בהמה אחת פסולה בריבוא זבחים כשרים — ימותו כולן, כל הבהמות שבתערובת, לפי שעל כל בהמה ובהמה יש לנו ספק שמא היא הבהמה הפסולה שהתערבה בכשרים. ואין להם היתר אפילו אם יפול בהם מום, ויפדו,

1. אם התערב שור הנסקל בבהמות חולין, נחלקו בדבר חכמים ורבי יהודה במסכת סנהדרין [עט ב], ולפי חכמים סוקלים את כולן כדי שתתקיים מצות סקילה, אך כאן לא יסקלו את כולן, כדי לא להפסיד קדשים בידיים, ולכן כללה המשנה

2. רש"י מבאר שהרי הוא כמו מודה בקנס [לפי הגהת הצאן קדשים], אך הראשונים גרסו בשיטת

1. אם התערב שור הנסקל בבהמות חולין, נחלקו בדבר חכמים ורבי יהודה במסכת סנהדרין [עט ב], ולפי חכמים סוקלים את כולן כדי שתתקיים מצות סקילה, אך כאן לא יסקלו את כולן, כדי לא להפסיד קדשים בידיים, ולכן כללה המשנה